

fordi jeg tror, at man ved Gennemførelsen af dem kommer til at skade dem, man søger at gavne.

Dahlgaard: Hver Gang Lovgivningen vedrørende Lærlingeforholdet er til Behandling her i Rigsdagen, er denne Behandling Genstand for overordentlig stor Interesse i store Kredse af Befolkningen. Dette er jo heller ikke underligt, for igennem Ordningen af Lærlingeforholdet og Lærlinguddannelsen lægges i høj Grad Grundlaget for vor haandværksmæssige og industrielle Produktion i Fremtiden, og efter at Handelen er draget ind under Lærlingelovgivningen, vil ogsaa vigtige Sider af dette Erhvervs Virksomhed fremtidig blive præget af denne Lovgivning. Den faglige Uddannelse, som det her drejer sig om, medfører overordentlig store Omkostninger for Samfundet. Omkostninger, som hviler dels paa Erhvervene, dels paa Hjemmene og dels paa det offentlige, Omkostninger, om hvilke man kan sige, at de er des mere produktive for Samfundet, i jo højere Grad det lykkes gennem den lovmæssige Ordning af Forholdet at faa alle de interesserede Parter forenet i Samvirken om det, som er den faglige Uddannelses Formaal.

Men det kan ikke undgaas, at der ved Behandlingen af disse Spørgsmaal fremkommer Interesses modsætninger, naar det skal afgøres, hvorledes Omkostningerne skal fordeles. Det kan heller ikke undgaas, at der opstaar Modsætninger mellem, hvad der paa noget længere Sigt er Samfundets Interesser i Sagen, og hvad der paa kortere Sigt i Øjeblikket maaske kan siges at være Erhvervenes Interesser, eller maaske Hjemmenes og Lærlingenes Interesser; og det er efter min Mening saaledes, at adskillige Sider af hele Lærlingelovgivningen bliver vanskeligere og vanskeligere, jo mere den moderne Samfundsudvikling skrider frem, den Samfundsudvikling, der medfører, at Adskillelsen mellem faglærte og ufaglærte bliver mere og mere flydende, og som ogsaa fremkalder en stærkere og stærkere Specialisering indenfor de enkelte Fag. Det bliver ogsaa vanskeligere, efterhaanden som Samfundsudviklingen fører med sig, at Adgangen til Beskæftigelse udenfor de faguddannedes Kreds frister de unge og ogsaa Hjemmene til at unddrage sig Faguddannelsens Bekostelighed og dens foreløbige Af-savn. Mæn det kan i hvert Fald fastholdes, at det, der er denne Lovgivnings Formaal, er for det første at beskytte Lærlingene mod Misbrug og for det andet at sikre, saa vidt det overhovedet kan ske ad

Lovgivningens Vej, den bedst mulige Uddannelse af dem.

Derom er vel alle enige. Men saa snart man kommer ud derover, og det fra den ene Parts Side lyder, at det er i Samfundets Interesse, at Lærlingene sikres saadanne Kaar, at det kan opmuntre de unge Mennesker til at gaa i Lære og opmuntre Hjemmene til at sætte deres Børn i Lære, til at modstaa Fristelsen til ikke at sætte dem i Lære af Hensyn til, at de unge i de første Aar kan faa bedre lønnet Beskæftigelse udenfor Faguddannelsen, lyder der straks fra den anden Parts Side, at lægger man for store Pligter paa Lærestedet i økonomisk og personlig Henseende, vil Byrden ved Lærlingenes Uddannelse efterhaanden blive saa stor for Erhvervene, at den enkelte hverken kan eller vil bære den, og den forsvarlige Tilgang til Faget vil af den Grund hindres. Det er mellem disse modstaaende Opfattelser, Lovgivningen paa dette Omraade maa balancere og søge at naa til det for Samfundet gunstigste Resultat, den størst mulige Dygtiggørelse af den opvoksende Slægt og den retfærdigst mulige Fordeling af Omkostningerne ved Uddannelsen.

Det foreliggende Forslag er først og fremmest fremkaldt ved Bestemmelsen om, at der i denne Samling skal forelægges Forslag om Revision af den gældende Lov; men den højtærede Minister har benyttet Lejligheden til samtidig at føre enkelte principielle Spørgsmaal frem. Jeg maa maaske først sige, at jeg kunde have ønsket, at Arbejdet med Revisionen af denne Lov ikke var paabegyndt, før Næringslovskommissionens Betænkning havde foreligget. Man havde saa haft en Viden om, hvorvidt den kommende Revision af hele Næringsloven vilde komme til at gribe ind i de Spørgsmaal, der knytter sig til Lærlingeloven. I øvrigt vil jeg gerne udtale min Glæde over, at det synes at være lykkedes at finde en i alt Fald foreløbig rimelig Løsning af det vanskelige Spørgsmaal, i hvilket Omfang og hvilken Udstrækning Lærlingelovens Bestemmelser skal omfatte Handelen, og at det er sket ved Imødekommenhed, saa vidt jeg kan se, baade fra Principalernes og Funktionærernes Side.

Jeg skal ikke komme ind paa Enkelt-heder vedrørende denne Side af Sagen, men blot sige, at det forekommer mig, at Bestemmelsen i § 2 i det hele og store er tilfredsstillende. Navnlig finder jeg, at det er betydningsfuldt, at det i § 7 hedder, at de i § 2, Punkt 2 nævnte Specialarbejdere i Handelsvirksomhed skal holdes sygeforsikrede og holdes i Handelsskole, saaledes at de paa-gældende kan faa nogen teoretisk Uddan-